

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIPRAVKA IN DRUŽBE/PODJETJA *

Identifikacija snovi ali pripravka: TERMIFIX

Uporaba snovi/ pripravka: Poliuretansko lepilo za izolacijske plošče

Opredelitev družbe/podjetja : FRAGMAT TIM, Tovarna izolacijskega materiala d.d.

Spodnja Rečica 77

3270 Laško Slovenija

Tel: + 386 (0)3 73 44 500

Fax: + 386 (0)3 73 44 618

Telefon za klic v sili :

FRAGMAT TIM d.d. Tel: + 386 (0)3 73 44 500

2. UGOTOVITEV O NEVARNIH LASTNOSTIH *

Razvrstitev snovi ali pripravka:

Xn Zdravju škodljivo .

F+ Zelo lahko vnetljivo .

Na zdravje ljudi: Zdravju škodljivo pri vdihavanju. Draži oči, dihala in kožo.

Lahko povzroči preobčutljivost pri vdihavanju in v stiku s kožo. Možen rakotvoren učinek.

Zdravju škodljivo: nevarnost hudih okvar zdravja zaradi dolgotrajnejšega vdihavanja.

Fizikalno kemijske nevarnosti: Zelo lahko vnetljivo.**Posebna navodila glede nevarnosti za človeka in okolje:**

Produkt je potrebno označiti na osnovi postopka izračuna "Splošnih smernic za uvrstitev pripravkov ES" v zadnji veljavni izdaji. Previdno! Posoda je pod tlakom. Vsebuje izocianate. Upoštevajte navodila proizvajalca. Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam višjim od 50 °C. Posode tudi po uporabi ne luknjajte ali sežigajte. Ne pršiti v odprt plamen ali žareče telo. Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.

3. SESTAVA/INFORMACIJE O SESTAVINAH ***Kemijska sestava :** Mešanica iz v nadaljevanju navedenih snovi z nenevarnimi snovmi.**Zdravju in okolju nevarne sestavine:**

Sestava	Vsebnost (ut. %)	CAS število	EINECS število	Indeks številka	R stavki	Simbol
Difenilmetan diizocianat, izomeri in homologi	40 do 50	9016-87-9	/	/	20-36/37/38-40-42/43-48/20	Xn, Xi , Karc. Kat. 3
tris(2-chlorisopropyl)-phosphate	1-10	13674-84-5	237-158-7	/	52/53	/
Dimetil eter	5 -15	115-10-6	204-065-8	603-019-00-8	12	F+
Isobutan (< 0,1% butadiena)	1- 10	75-28-5	200-857-2	601-004-00-0	12	F+
Propan	< 5	74-98-6	200-827-9	601-003-00-5	12	F+

Dodatni napotki: Besedilo k navedenim napotkom za nevarnosti je razvidno iz 16. poglavja.**4. UKREPI PRVE POMOČI****Splošno :** Simptomi zastrupitve lahko nastopijo šele po več urah, zato zdravniški nadzor najmanj 48 ur po nezgodi.**Vdihovanje :** Zadostno dajanje svežega zraka in zaradi varnosti obiskati zdravnika.

V primeru nezavesti položaj in prevoz v stabilnem bočnem položaju.

Stik s kožo : Pri trajajočem draženju kože iti k zdravniku. Takoj sprati z vodo in milom in dobro izplakniti.**Stik z očmi :** Oči z odprto očesno režo več minut izpirati pod tekočo vodo. Pri trajajočih težavah se posvetovati z zdravnikom.**Zaužitje :** V primeru zaužitja poklicati zdravnika.

5. UKREPI OB POŽARU

Nevarni produkti razgradnje: dušikovi oksidi (NO_x), ogljikov monoksid (CO), cianovodik (HCN)
Zaščitna oprema: pri požaru je obvezna uporaba izolirnih dihalnih aparatov in zaščitnih oblek. Uporabljati neiskreče materiale, ki ne proizvajajo elektrostatskega naboja.
Posebne nevarnosti požara in eksplozije: sproščanje nevarnih plinov
Primerna sredstva za gašenje: pena, CO₂, pesek, gasilni prah
Neprimerna sredstva za gašenje: ne uporabljajte vode
Drugi podatki: Ogrožene kontejnerje z nevarnimi snovmi ohladiti z razpršenim vodnim curkom.
Ostanke požara in kontaminirano vodo za gašenje je treba odstraniti v skladu z uradnimi predpisi.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

Zaščita ljudi: Zavarovati vire vžiga. Skrbeti za zadostno zračenje. Nositi zaščitno opremo.
Zavarovati nezaščitene ljudi.
Zaščita okolja: Ne dopustiti, da pride v kanalizacijo/površinsko vodo/podtalnico.
Ne pustiti, da odteče v kanalizacijo ali vodotoke. Pri vdoru v vodotoke ali kanalizacijo obvestiti pristojne upravne organe.
Čiščenje: Kontaminiran material odstraniti v skladu s točko 13. Skrbeti za zadostno zračenje.

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE

Ravnanje :
Napotki za varno ravnanje s snovjo:
Skrbeti za ustrezno odsesovanje na predelovalnih strojih. Skrbeti za dobro zračenje/izsesavanje na delovnem mestu. Posode odpreti in z njimi ravnati previdno.
Napotki za zaščito proti požaru in eksploziji:
Zavarovati pred viri vžiga - ne kaditi.
Ukreniti potrebno za preprečitev elektrostatičnega naboja.
Skladiščenje :
Zahteva po skladiščnih prostorih in posodah:
Hraniti na hladnem. Upoštevati je treba uradne predpise za skladiščenje pakiranega stisnjenega plina.
Napotki za skupno skladiščenje:
Hraniti ločeno od oksidacijskih sredstev. Ne skladiščiti skupaj s kisljinami. Ne skladiščiti skupaj z alkalijami (lugi).
Drugi podatki glede pogojev skladiščenja:
Hraniti na hladnem, segrevanje povzroča zvišanje tlaka in nevarnost od eksplozije.
Varovati pred zračno vlago in vodo. Posodo imeti zaprto. V dobro zaprti posodi hraniti na hladnem in suhem.
Varovati pred vročino, direktnim sončnim žarčenjem in temperaturo nad 50°C.

8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI/OSEBNA ZAŠČITA

Tehnični ukrepi: Zagotoviti je potrebno dobro prezračevanje, ki bo zagotavljalo, da ne presežemo predpisanih mejnih vrednosti izpostavljanja – v primeru da je le-ta presežena je potrebno zaščititi dihala z uporabo dihalnega aparata. Izogibati se, da bi prišel proizvod v kontakt s kožo in očmi. Uporabljati je potrebno ozemljene aparate.
Mejna 8-urna izpostavljenost v atmosferi delovnega mesta po Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS 100/01 in 39/05):
Dimetil eter, CAS 115-10-6 MV= 1920 mg/m³; 1000 ppm
Zaščita dihal : Pri obremenitvi za krajši čas ali v manjši meri lahka dihalna naobrazna maska (s filtrom); ob intenzivnem oz. daljšem izpostavljanju uporabiti dihalni aparat, ki je neodvisen od krožečega zraka.
Varovanje rok : Zaščitne rokavice. Material, iz katerega so rokavice narejene, mora biti neprepusten in odporen proti produktu. Material za rokavice izberite z upoštevanjem prebojnega časa, stopnje propustnosti in degradacije.
Material za rokavice:
Izbira ustrezne rokavice ni odvisna le od materiala, temveč tudi od mnogih drugih lastnosti, zato se rokavice različnih proizvajalcev razlikujejo. Ker predstavlja produkt pripravek iz več snovi, obstojnosti materiala rokavic ni mogoče predvideti. Zato morate vsake rokavice pregledati, preden jih uporabite.
Čas prodiranja skozi material za rokavice:
Natančen prebojni čas, ki ga morate upoštevati, lahko izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic.
Varovanje oči : Zaščitna očala, ki dobro tesnijo (nepropustna) .
Varovanje kože: Izogniti se stiku s kožo.
Higienski ukrepi: Ne hraniti v bližini živil, pijač in krmil. Umazana, prepojena oblačila takoj sleci. Umiti si roke pred odmorom in ob koncu dela. Ne vdihovati plina, pare, aerosola.
Izogibati se ponavljajočemu se kontaktu s kožo. Delovno obleko oprati pogosteje kot običajno.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI**Splošne informacije:****Izgled** : aerosol**Barva** : v skladu z oznako proizvoda**Vonj** : karakterističen**Pomembne informacije o zdravju, varnosti in okolju:****pH** : ni pomemben (se ne uporablja)**Vrelišče** : ni določeno**Plamenišče** : ni uporabno**Temperatura vnetišča**: 199°C**Suhi ostanek** : ni uporabno**Vsebst topila (VOC)** : 18,48 %**Topnost v vodi** : se ne topi**Relativna gostota pri 20°C**: ni določena**Vnetljivost** : zelo lahko vnetljivo**Eksplozivne lastnosti** : spodnja eksplozijska meja: 3,0 vol %
zgornja eksplozijska meja: 18,6 vol %**Oksidativne lastnosti** : /**Parni tlak** : /**Porazdelitveni koeficient**: /**Viskoznost**: /**Parna gostota** : /**Hitrost izparevanja** : /**Druge informacije**: se ne meša z vodo**10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST****Pogoji, ki se jim je treba izogniti** : Pri uporabi v skladu z navodili se ne razgradi.**Materiali, ki se jim je treba izogniti** : Nevarne reakcije niso znane.**Nevarni razpadli proizvodi** : Produkti so CO, NO_x, cianovodik (HCN).**11. TOKSIKOLOŠKE INFORMACIJE****Akutni učinki** :**na oči**:dražilni učinek**na kožo**: draži kožo in sluznico.**Senzibilizacija**:

Z vdihavanjem možna senzibilizacija.

V stiku s kožo možna senzibilizacija.

Dodatni toksikološki napotki:

Na osnovi postopka izračunavanja Splošne uvrstitvene smernice ES za pripravke v zadnji veljavni verziji proizvod izkazuje naslednje vrste nevarnosti:

Zdravju škodljivo.

Dražilno.

Preobčutljivost: Lahko povzroči preobčutljivost pri vdihavanju in v stiku s kožo.**12. EKOLOŠKE INFORMACIJE****Splošni napotki**:

Kategorija ogrožanja vode 1 (lastna uvrstitev): rahlo ogroža vodo.

Ne dopustiti, da v nerazredčenem stanju oz. v večjih količinah odteče v podtalnico, v vodotoke ali v kanalizacijo.

Drugi neugodni učinki: /

13. SMERNICE ZA ODSTRANJEVANJE *

Izdelek se ne sme odlagati skupaj z gospodinjskimi odpadki. Ne dopustiti, da odteče v kanalizacijo.
Način odstranjevanja: Doze, ki niso popolnoma prazne, lahko uničijo le za to registrirane ustanove.
Med odpadke zavrzite samo popolnoma prazno dozo.

Odpadki izdelka so razvrščeni:**odpadna embalaža:**

15 01 01 papirna in kartonska embalaža
15 01 04 kovinska embalaža

odpadki izdelka:

08 04 10 odpadna lepila in tesnilne mase, ki niso zajete v 08 04 09 (utrjena pena)
08 05 01* odpadni izocianati (polne doze)

Razvrstitev je izvedena v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur.list RS, št.34/08).

Z odpadno embalažo izdelka je potrebno ravnati v skladu Uredbo o ravnanju z embalažo in z odpadno embalažo (Ur. l. RS št.: 84/06, 106/06, 110/07). Z odpadnim izdelkom je potrebno ravnati v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS št.: 34/2008).

14. INFORMACIJE O TRANSPORTU**Kopenski transport ADR / RID:**

Kategorija ADR/RID: 2 5F Plini

UN številka: 1950

Embalažna skupina: /

Listek za nevarnost: 2.1

Oznaka blaga: 1950 AEROSOLI

Opombe: LQ: 2

Pomorski ladijski transport IMDG:

Kategorija IMDG: 2.1

UN številka: 1950

Label: 2.1

Embalažna skupina: /

EMS številka: F-D, S-U

Marine pollutant: Ne

Pravilen tehnični naziv: AEROSOLS

Zračni transport ICAO-TI in IATA-DGR:

Kategorija ICAO/IATA: 2.1

UN/ID: 1950

Label: 2.1

Embalažna skupina: /

Pravilen tehnični naziv: AEROSOLS

Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur.list RS, št.33/06 in dopolnila) in ADR predpisi (Ur.list RS, št.09/03, 09/05 in 09/07 in dopolnila).

15. ZAKONSKO PREDPISANE INFORMACIJE ***Razvrstitev nevarnosti:** X_n – zdravju škodljivo ; F+ – zelo lahko vnetljivo**Vsebuje:** Difenilmetan diizocianat, izomeri in homologi**R stavki :**
R12 Zelo lahko vnetljivo.
R20 Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
R36/37/38 Draži oči, dihala in kožo.
R40 Možen rakotvoren učinek.
R42/43 Lahko povzroči preobčutljivost pri vdihavanju in v stiku s kožo.
R48/20 Zdravju škodljivo: nevarnost hudih okvar zdravja zaradi dolgotrajnejšega vdihavanja.**S stavki :**
S2 Hraniti izven dosega otrok.
S16 Hraniti ločeno od virov vžiga – ne kaditi.
S23 Ne vdihavati meglice.
S28 Ob stiku s kožo takoj izprati z obilo vode in mila.
S46 Če pride do zaužitja, takoj poiskati zdravniško pomoč in pokazati embalažo ali etiketo.
S36/37 Nositi primerno zaščitno obleko in zaščitne rokavice.
S51 Uporabljati le v dobro prezračevanih prostorih.**Posebna označitev določenih pripravkov:**

Uporaba tega izdelka lahko povzroči alergične reakcije pri osebah, ki so preobčutljive na diizocianate. Osebe, ki trpijo zaradi astme, ekcemov ali težav s kožo, bi se morale izogibati stiku s tem izdelkom, vključno s stikom s kožo.

Tega izdelka se ne bi smelo uporabljati pri slabih prezračevalnih pogojih, razen ob uporabi zaščitne maske s primernim plinskim filtrom (t.j. tip A1 v skladu s standardom EN 14387).

Ne pršiti v odprt plamen ali žareče telo. Hraniti ločeno od virov vžiga – ne kaditi. Hraniti izven dosega otrok.

Vsebuje izocianate. Upoštevajte navodila proizvajalca.

Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam višjim od 50°C.

Posode tudi po uporabi ne luknjajte ali sežigajte.

Izdelek je razvrščen v skladu z Zakonom o kemikalijah (Ur.list RS št.110/03 in 15/08 in dopolnila), Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur.list RS, št.35/05, 54/07 in dopolnila) in Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur.list RS, št.67/05, 137/06 in dopolnila).

Odredba o aerosolnih razpršilnikih (Ur.list RS št.16/02 in dopolnila) Upoštevani direktivi EEC 67/548 in 1999/45/EC z dopolnili.

16. DRUGE INFORMACIJE *

Dokument vsebuje pomembne informacije na področju skladiščenja, rokovanja in uporabe omenjenega izdelka.

Varnostni list je izdelan v skladu z Uredbo REACH 1907/2006 (Uradni list EU št. L 136/2007).

R stavki iz 3.točke:
R12 Zelo lahko vnetljivo.
R20 Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
R36/37/38 Draži oči, dihala in kožo.
R40 Možen rakotvoren učinek.
R42/43 Lahko povzroči preobčutljivost pri vdihavanju in v stiku s kožo.
R48/20 Zdravju škodljivo: nevarnost hudih okvar zdravja zaradi dolgotrajnejšega vdihavanja.
R52/53 Škodljivo za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.

Spremembe v tem varnostnem listu glede na predhodno verzijo: točke 1, 2, 3, 13, 15 in 16.

Datum prve izdaje VL: 21.07.2008.

Viri: Varnostni list dobavitelja komponent produkta od 17.05.2010 .